

מילי דהספידא

על מורינו ציס"ע מרן הגר"ש דבליצקי זצוק"ל

נאמר ככלות השבעה

בבית הכנסת המרכזי חפציבה - מודיעין עילית

ביום תשעה באב מתלמידו יעקב קארפ

קשה סילוקן של צדיקים כשריפת בית אלקינו!

בקשו ממני להספיד את רבינו ציס"ע רבי שריה זצוק"ל הכ"מ אך איני ראוי לזה כלל וכלל וכבודו בגדולים.

בודאי באו לקבל פניו רבותיו הקדושים זיע"א שעמל בתורתם כל ימיו רבותינו האריז"ל הגר"א הרש"ש החפץ חיים זיע"א

אוי! אבל אי אפשר שלא להתעורר מעצמנו מלבנו לבכות ולהספיד על פטירתו של רבינו הגדול שעלה לגנוי מרומים.

אוי מה היה לנו!

דודי ירד לגנו לערגת הבשם לרעות בגנים וללקוט שושנים.

הקב"ה שש ושמח בבא אליו נפש נקי וצדיק.

יקר בעיני ה' המותה לחסידיו.

חסיד שלא זו כל ימיו מקיום ד' חלקי השו"ע ונושא כליהם. ומאהבת המצוות חיפש תמיד לצאת את הלכתחילה וההידור בכל מצוה ומצוה ובכל הנהגה והנהגה. וכדברי רבו הקדוש רבי דוד בהר"ן זצ"ל אנחנו לא אנשים של בדיעבד אנחנו אנשים של לכתחלה. עובדי השי"ת באמת ובלבב שלם.

סיפר רבינו דבפטירת רבו מרן החזו"א זיע"א שמע על הפטירה בשבת קדש י"ד מרחשון תשי"ד לאחר טבילתו במקוה, ומהדמעות שהוריד עליו בפטירתו היה כדי טבילה שני במקוה של דמעות. ואף אנן נענה אבתריה בפטירתו "עיני עיני יורדה מיס" בפטירת האי צדיק הדור שכל מעלות האדם נתקיים בו בשלימות.

נתקיים בו תמיד דברי הגמרא ביומא (פו.) ואהבת את ה' אלקיך שיהא שם שמים מתאהב על ידך שיהא קורא ושונה ומשמש ת"ח ויהא משאו ומתנו בנחת עם

הבריות, מה הבריות אומרות עליו אשרי אביו שלמדו תורה אשרי רבו שלמדו תורה, אוי להם לבריות שלא למדו תורה, פלוני שלמדו תורה ראו כמה נאים דרכיו כמה מתוקנים מעשיו עליו הכתוב אומר ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.

להספיד את רבינו על עבודת חצות הלילה, "חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך", בכל לילה ולילה באמירת תקון חצות, לחזות ולראות מקיים את דין הגמרא והשו"ע "להיות מיצר ודואג על חורבן ביהמ"ק". ולהתפלל אח"כ על צרות עם ישראל על תולדותם אשר נשפך דמם כמים. ועל גזירות הקשות על בחורי ישראל ובנות ישראל בארץ הקדש בשנים הללו שהיה קשה לו עד מאד לשמוע מה מעוללים רשעי ישראל בגזרותיהם ונאנח ע"ז מאוד מאוד. ותיקן נוסח מיוחד על זה.

להספיד את ימי בין המצרים שהיה יושב בתענית מבוקר עד ערב. בתיקון חצות בימים ובלילות ויגע בתורה כל היום. ומר"ח אב אינו אוכל מאכלי חלב רק ירקות ולחם. וסעודה מפסקת צם עד הסעודה ורק אז יושב על הארץ באכילת לחם ומים בלבד. מראה הת"ב בבגדים בלויים המיוחדים לת"ב, בניצול כל הלילה והיום לקונן ולהתאבל על ירושלים. אוי אפילו הת"ב הזה לא היה אצלנו כבכל שנה.

להספיד את רבינו בקיום כל ימיו את היתגבר כארי לעמוד בבקר לעבודת בוראו שיהא "הוא" מעורר השחר כלשון השו"ע (בריש סימן א'). מעולם לא ראינוהו קם לאחר עלוה"ש. [תמיד שתית הקפה [בלי חלב] היה שותה עד עלוה"ש, ואם איחרו מלהביא לו עד עלוה"ש לא היה מסכים לשתות]. מעולם לא ישן בקיץ עם שמיכה ולא פשט הגרביים בשביל שמיד שיתעורר יקום ויתגבר כארי. בכל לילה כמה וכמה פעמים מתעורר באמצע שנתו ובודק או שואל מה השעה שלא מאחר ח"ו זמן קומו.

להספיד את התפלת ותיקין את וישכם אברהם בבקר, את כל ההכנות שלפני התפלה בהשכמה, וכל סדר התפילה מתחלתו ועד סופו כמונה מעות ללא שום דילוגים וללא שום מהירות. הכל בנחת.

את שיעורי תורה שהיה מוסר לאחר התפלה - את השיעור משנ"ב את השיעור חפץ חיים עשרות עשרות בשנים.

לפני כשנתיים שאלתיו את רבינו האם עוד בגיל זה בגיל תשעים צריך עדיין ללמוד ספר ח"ח, כבר עשרות עשרות פעמים למד כבר ושגור על לשונו. עד אימתי יש ללמוד ??? והשיבני "עד יום מותו" !!!

וכך הוי לפני שבועיים כשחזר מהבית חולים תשוש וחלוש ולא הרשוהו הרופאים לצאת מביתו אף למנן ותיקין הגעתי למחרת בבקר לאחר תפלת הנץ מה ראו עיני

חמצן מחובר אצלו ומבקש מהמשמש בקודש להקריא לו מספר חפץ חיים מילה במילה והאזין וביאר הדברים בטוטו"ד.

כל ימיו היה נזהר משמירת הלשון ואיזה שמיה"ל אפילו מאבק דאבק. (וזה לא ח"ו פתגם בעלמא שיש כיום תולים "לה"ר לא מדבר אלי" בשעה שלא פותחים כלל ספר חפץ חיים, ומתנהגים להיפך רחמ"ל).

לא היה אומר לאחרים על שמחות של פלוני אולי פלוני לא קיבל הזמנה ויהיה בזה חשש של רכילות. לא היה אומר ראיתי את קרובך ברחוב או שמחה פלוני, אולי יהא בזה רכיל למה לא ביקר אצלו והודיעו וכדו', כשהיה אומר דעות בהלכה של בני זמנינו לא היה אומר בשם אומרים כשהיה חשש שלא יתקבלו הדברים וכו'.

לעולם לא שמענו ממנו שום איזה דבר רע על מה שעשו לו ע"ז וע"ז [כל מיני מעשים ידועים] וכשהיו שואלים אותו היה שותק וכלא היה דבר.

להספיד את העבודת ה' של רבינו כל היום כולו

את הפארו [תפילין] חבוש על ראשו כל היום אף בזקנותו המופלגת.

כששאלוהו מי ראוי לנהוג כן השיב מי ששומר על פיו ולשונו. נאה דורש נאה מקיים.

להספיד את הלימוד מוסר בבקר - את הלימוד הש"ס - את הד' חלקי טשו"ע

את כתיבת התשובות בהלכה ומנהגים לרבבות בית ישראל

להספיד את מדת הענווה כלפי כאו"א

לתת הרגשה טובה לכל שואל ושואל - העובדות רבות מאוד

היה נשאל רבות פעמים אותם סוגי שאלות ועונה לכאו"א כל התשובה ולא מראה שום איזה קושי בדבר כלל.

עובדא הוי בצעיר א' שחשקה נפשו לערוך לוח שנה [לא חסר לוחות היום וזה דבר שצריך חכמה גדולה לכל חישובים זמני היום וכו' ומה לצעיר להתעסק בזה] ומה השיבו רבינו. כן כן טוב מאוד! לתת לו את ההרגשה הנעימה להתחזק בעבודת ה' ולא לדחותו.

רק להזכר בתפילתו כל לילה לפני המפיל "שרי לכל מאן דציערן". [הנני מוחל לכל מי שציערני].

להזכר בברכות השחר.... בפסוקי דזמרה.....בעזרת אבותינו בצור ישראל
.....גאל ישראל. הכל כמונה מעות בשמחה ובאהבת ה'.

להזכר בשמחת עסק התורה ובירורי הלכה בכל ענין וענין שבא לפניו יום ולילה לא
ישבותו. והכל עם ענוה ללבן עם כל אחד את הדברים אף עם הצעירים ביותר.

חכ"א אמר דנהג כמו הח"ח כל דבר שראה לתקן כתב קונטרס או ספר לזיכוי
הרבים.

להזכר את השבתות קודש קדשים כפי שקיבלו תלמידי הגר"א מאגרת הגר"א, איך
היה הכל בהכנה כראוי, את הזהירות משמירת ההלכות בכל פרט ופרט. את
הזהירות מדברי חול [לא היה מושג כזה לקרוא עיתון בביתו בשבת או לספר
מעשיות בעלמא]. פעם א' הגיע מסמך מהבנק שכו' עליו פתוח 7 ימים בשבוע דרך
האינטרנט ונחרד לראותו ומיד כתב מכתב חריף לכל מי שיכול לפעול בענין למנוע
זאת מיד. ולהוציא חשבונו משם כל זמן שלא ישנו הדבר.

כל השבת היה קדושת השבת על פניו המאירה לכולם וכמעין המתגבר. מקבל שבת
מבעוד יום גדול עם טלית בחצר ביתו, לאחמ"כ לומד עד תפילת מעריב, תפילת
מעריב ביראת השבת, ובצאתו מביהכנ"ס לביתו ביראה גדולה ללא שום שיחות
בנ"א רק באמירת שבת שלום ומענה בהלכות לכל השואלים, סעודת שבת רק בד"ת
ואכילה בזהירות מופלגת מכל איסור בורר וכו', וללא שום דיבורים אחרים, היה קם
ב-2-3 בלילה, הולך למקוה אח"כ לומד ומתפלל, אחר התפלה שיעור משנ"ב הל'
שבת, קידוש על מזונות, כחצי שעה מנוחה, סעודת שבת, שעה שיעור מדרש עד מנחה
גדולה, לאחר מנחה גדולה שינת צהרים, ולאחמ"כ שיעורי תורה בנגלה ונסתר עד
סעודה ג'.

[זכורני בבחרותי אף שבימי החול שימשתי הרבה בעניני הלכה וחידושי תורה, אך
בשבתות כשהייתי בביתו זכיתי בשפע בלי גבול יותר מכל השבוע בחידושי תורה
והלכה שליבנתי ודנתי קמיה בכל הצדדים והיה מאיר עיני בהלכה בכל דבר].

להזכר בעבודת האלול שהיה מתחיל אצלו מיד בט"ו באב. כל האלול ועשיית
בתעניות תפילות והכנות הימים נוראים. וכן את ימי הסליחות הנוראים. והעיד
הרה"ג רבי משה בצרי שליט"א שבאלול אף שהיה בתעניות בימי הקיץ היה לומד
עמו כפליים מכל השנה בתורת הח"ן.

להזכר בעבודת התקיעות דר"ה לא יאומן כי יסופר חרדת הדין עם דקדוק ההלכה
עד כלות הכוחות. שקיבל זאת מגדולי ירושלים זצ"ל זיע"א.

להזכר בעבודת המוסף, כשהיה ש"ץ במוסף דר"ה ויוהכ"פ ככהן גדול לפני ולפנים בדמעות שליש. היו באים הציבור רק בשביל להתחזק ולשמוע איך היה אומר ברגש נורא: הנני העני ממעש נרעש ונפחד....ויאמרו הנה יום הדין לפקד על צבא מרום בדין [באיזה בכיות!] כי לא יזכו בעיניך בדין.....כן תעביר ותספר ותמנה ותפקד נפש כל חי.....מי במים ומי באש.....בנפשו יביא לחמו.... בבכיות! רעד וחלחלה אחזה לכל השומעים!.

עוד יזכר לנו אהבת איתן אדונינו ובבן הנעקד ישבית מדיננו.....ויאתיו כל לעבדיך....עמך לפניך יעבירו והם בתוך יעברון עיני עמך בך תלויות ועיניהם לך מיחלות גשים מול ארון הקדש באימה לשכך כעס וחימה....עין נושאים לך לשמים לב שופכים נכחך כמים [בכזו שפיכת הלב ובכיות!] ואתה תשמע מן השמים.....

אוחילה לקל אחלה פניו אשאלה ממנו מענה לשון...לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון.... ונאמר לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל... ויהי בישראל מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל...ועל המדינות בו יאמר איזו לשלום ואיזו לחרב איזו לשבע ואיזו לרעב ובריות בו יפקדו להזכירם לחיים ולמות מי לא נפקד כהיום הזה..... באיזה בכיות ודמעות!

או"א מלך על כל העולם כלו בכבודך וידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו.....

לפניך נגלו כל תעלומות והמון נסתרות.....

את סדר העבודה ביוכ"פ: והכהנים והעם העומדים בעזרה כשהיו שומעים.....וכך היה מונה אחת אחת ואחת.....באיזה רגש ודמעות!.

אנשי אמנה אבדו באים בכח מעשיהם גבורים לעמוד בפרץ דוחים את הגזרות היו לנו לחומה ולמחסה ביום זעם... מרוב עונינו אבדנום נאספו מנו בחטאינו סעו המה למנוחות עזבו אותנו לאנחות.

כל ימיו בקשו תורה מפיהו כי דומה הרב למלאך ה' צבקות. והיה כאבן שואבת בכל מעשיו והנהגותיו.

כל מי שהיה באשכבתיה דרבי הרגיש שלא בא רק כדי לצאת יד"ח כבוד התורה במצות הלכות המת בפטירת החכם אלא יש כאן מעמד נורא של התקהלות אלפי יראים ושלמים מכל העדות הבאים לקבל התעוררות עצומה מדרכיו והנהגותיו של הנפטר רבינו זיע"א שהיה כל ימיו עובד ה' יתברך באמת ללא כחל ושרק.

הרגישו שבאים לקבל התעוררות עצומה לעבודת השי"ת בתורה, בתפלה, באהבת השי"ת, בקיום המצוות בשלימות, ההנהגה הראויה תמיד בבין אדם לחבירו, מהו להיות איש ה"חפץ חיים" בדורנו, באו לשמוע מה שראו תלמידיו ובני ביתו, כיצד ללמוד מדרכיו הלכה למעשה בכל פרט פרט.

אצל רבינו זיע"א לא היה מושג לחטוף בהבלעה קיום המצוות, אלא הכל בהכנה וידיעה מקודם ובירור כל פרטי הדינים ודקדוקי שיטות ההלכה.

ולזאת זכה רבינו זיע"א אף להכין עצמו כראוי ליום הפטירה, כל בני הבית ראו הכנותיו בשנה האחרונה ליום הפטירה, ראו איך היה מכין עצמו בסילודין, בוידיים בבכיות וכו' ובהודאה להקב"ה על כל ימיו ושנותיו שזכה לעבדו בלבב שלם, ועל זרעו בחיים אשר כולם הולכים בדרך התורה והמצוות.

אף את יום פטירתו הכל היה בהכנה עלאית. - יום קודם הודיע שמחר יהיה יום האחרון וצריך לנצל יום זה. ביום ששי האחרון מיד לאחר תפלת שחרית בנץ החמה ביקש להניח תפילין דר"ת ולאחר חליצת התפילין ביקש מיד להניח עוד שאר ב' זוגות רש"י שהיה רגיל להניח בכל יום לאחר מנחה, ושאלו מקורבו מה הבהילות כעת והשיב מידארף אריין חאפן [=צריך לחטוף ולהספיק]. וכן הוסיף לנהוג שאר הנהגות עלאיות אף בחולשה יתירה שחש בו. וקיים מצות רחיצה בחמין לכבוד שבת. ואף רשם צ'ק לצדקה ומסרו לשליח עבור שיעביר למתן בסתר. ובמעלי פניא דשבתא דאג לכל אלו הממונים על צרכי מנין ותיקין מפתחות הארוה"ק וכו' וכן כל צרכי הבית האחרונים.

קיבל קבלת שבת מבעוד יום, הכין עצמו לתפילת מעריב במנין שהיה בביתו, וביקש מהש"ץ שיוציאו בברכות ק"ש, וק"ש קרא לבד בהתאמצות יתירה עד כלות הכוחות ממש [מחמת שחשש לשיטות שאי אפשר לצאת יד"ח בשומע כעונה], וביקש מאדם אחר להוציאו בשמו"ע שיתפלל בקול רם.

במשך הלילה נחלש מאוד וחש ברע והבהילו את הרופא לטפל בו, ולקראת חצות הלילה נדם לבו הטהור תוך כדי מלמול תפילות, עד שהשיב נשמתו בטהרה ועלה בסערה השמימה לישיבה של מעלה למגנת כלל ישראל.

כל משוש חייו היה ד' אמות של הלכה, דקדוק ההלכה ומנהגי ישראל. ולעסוק בתורה הקד' לשמה בימים ולילות בנגלה ובנסתר.

תלמידי הישיבות "תפארת ציון" ו"קרית מלך" הסמוכים לבית רבינו הרגישו תמיד שרק לראות את בית רבינו כל יום כבר נותן חיזוק גדול לעבודת השי"ת וליראת ה'

באמת. ותמיד ידעו שכאן גר עובד ה' באמת כל ימיו מנעוריו. יחיד הדור ממש גדול בנגלה ובנסתר. ותמיד ייחלו לראותו בצאתו מביתו לג' התפלות ולחזרתו לשאול ממנו דבר הלכה עצה ותושיה.

זכיתי בשליחות אאמו"ר הגאון שליט"א [שהמריצני בצעירותי מאוד לשמשו בד' אמות של הלכה] כעשרים שנה לשמש בקודש ולחזות בנועם עבודת ה' בדקדוק ההלכה במושגים שלא נמצא בדורנו.

אמרתי ח"ו מלהתעצל שלא להספיד וללמוד מהנהגותיו הקדושות. ואף שיש בידי כדי חיבור שלם נביא כמה דברים להתעורר בהם.

הנצי"ב אמר לבנו רבי חיים ברלין זצ"ל שמוטב לו לאחר פטירתו שילמד כמה דפי גמרא מלעמוד ולהספידו והדברים צ"ב והלא חז"ל האריכו מאוד במעלות ההספד יקרא דחיי ויקרא דשכבי.

ונראה בביאור הדבר דאם רק יספיד ויספיד ולא ילמדו כלל ליישם הדברים אין שום תועלת באריכות הספד ועדיף שישב ויספיק ללמוד עוד דפי גמרא. אך אם יקצר בהספד אך יקחו וילמדו מזה הלכה למעשה בודאי זה עדיף מהכל.

אם נתחיל לפרט יתארך הזמן מכל מה שנזכרים עוד ועוד דברים. ונזכיר מקצת מן הדברים לעורר אותנו.

ואברהם זקן בא בימים וגו' אחז"ל מהו בא בימים שכל ימיו ושנותיו מלאים בתורה ובמצוות.

רבינו זיע"א היה מלא בקיום המצוות תדיר והיא היתה משוש כל ימי חייו. תמיד ראינוהו דרוך כעובד ה' שש ושמח לעוד מצוה ועוד מצוה בלי בקשת מנוחה או על מנת להיפטר אלא אדרבה בחביבות כל מצוה שבא לידו זריז לקיימה בשלימות כמאמרה וכמצוותה.

קיום המצוות היה זהיר וזריז מיד בתחילת זמנם ללא איחור כלל. התלמידים הגדירו הדבר דלוח השנה אצלו הכל לדעת מתי תחילת זמני ק"ש ותפלה וכו' וכו', ולא כמו אצל אלו שהלוח משמש לסוף הזמן לא להפסיד זמן ק"ש זמן תפלה וכו'. אלא הכל מאהבת ה' לקיימם מיד בתחילת זמנם.

היה חוזר ומשנן על דברי הרמב"ם שיחת כשרי ישראל רק בדברי תורה ודברי חכמה. [אם מישהו היה מתחיל בענינים אחרים מיד היה אומר 'דברים בטלים'.

כשהיה רואה בני ביתו משוחחים באריכות ביניהם או בפלאפון היה מוכיחם 'דברים בטלים'. לא היה מסוגל לראות זאת].

הרבה פעמים אמר לנו כמה הוא מלא בשמחה שהנכדים שלו באים ומלבנים עמו סוגיות וחקירות בהלכה ולא מעבירים עמו הזמן בעניינים אחרים וסיפורי מעשיות וכדו'.

מי האיש החפץ חיים וגו'. העיד על עצמו דמגיל 18 שהגיע ספר "חפץ חיים" לישיבת חברון היכן שלמד אז קיבל על עצמו שמירת הלשון עד שזכה ונעשה כטבע אצלו הזהירות בזה, ואמר דלא יחשבו שהוא תמים כשוטה שאינו מבין וכו', אלא מבין היטב כל פרטי הליכות הבריות וענייניהם אלא ששותק כל ימיו מלהתערב בענייני מחלוקת וכו' שזו הדרך האמת והעלייה בעבודת השי"ת. והעיד על עצמו בשנת תשמ"ט בשיא עניני הציבור הנורא שהיה אז, שלא הוציא מלה א' גנאי על אחרים.

ספר "חפץ חיים" היה לחם חוקיו כל ימיו והמשיל זאת ע"ע בלימוד כל בוקר דזהו כזריקה לכל היום.

מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה את ה' תמיד ראינו את היראת ה' לפנינו לנצל ולהספיק עוד ועוד "עסק התורה", ועוד ועוד קיום המצוות בלי בקשת מנוחה כלל. [מיעוט שינה ושיחה פירש וקיים כפשוטו].

ראינוהו מתאמץ לכל זה בגיל הגבורות יותר מהצעירים והיה לנו למוסר חי כל הזמן.

בפורים האחרון היה עידן דחדוה והעיוז ושאלו את רבינו איך הרגיל עצמו לקום השכם בכל יום לותיקין עשרות בשנים, והשיב בענותותיה עלי זו לא שאלה אם מנהל המנין יישן איך יתקיים המנין ותיקין, אך בענותותיה הסתיר ולא דיבר כלל ע"ז שבכל יום נזהר לקום כשעתיים קודם תחילת התפלה לעורר השחר שזה לא תלוי במנהיג המנין רק באהבת עבודת השי"ת לקיים כל ימיו סעיף הראשון בשו"ע יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו שיהוא הוא מעורר השחר. ואחר אמירת תיקון חצות בכל חצות לילה כבסעיף ג' דראוי לכל יר"ש שיהא מיצר ודאג על חורבן ביהמ"ק.

סיפר חכ"א דרבינו למד בבחרותו עם ידידו הרב זרח שפירא ז"ל בתקופת לימודו בישיבת חברון שנתיים ספר משנ"ב כסדר, ולעגו עליהם הבחורים מה יצא ממנו איפה החקירות והלומדות וכו'???. וכיום ספרי ופסקי רבינו נפוצים בכל עולם ההלכה דרוש וקבלה. ומהלועגים לא יצא כלום בהרבצת תורה.

בתקופת בחרותו זכה להכיר כל גדולי וצדיקי ירושלים [רבי דוד בהר"ן זצ"ל, הגרי"מ חרל"פ זצ"ל, ר' שמואל אפרים פפרמן זצ"ל, הגר"ח נאה זצ"ל ועוד] שהיו נר לרגליו בכל ימיו אשר תמיד הזכיר הנהגותיהם בקודש. וסיפר רבינו על עצמו דתמיד נמשך להתקרב לגדולים וצדיקים זיע"א שדקדוק ההלכה וקיומה היה אצלם העיקר - יום ולילה לא ישבותו וכו'.

הגאון רבי שמואל יעקב בורנשטיין זצ"ל ראש ישיבת חברון גאולה וקרית מלך, כשהגיע בתשס"ג לקרית מלך ונפגש לשוחח עם רבינו שאלו אי' מתלמידיו איזה הגדרה מגדיר את דמותו של רבינו זיע"א והשיב "מגדולי ירושלים של מעלה" שהכרתי בצעירותי!

זכורני תמיד שהיה משתתף בצערן של ישראל בכל פרט ופרט בבכיות ובתפילות ותחנונים.

כל בוקר לאחר שחזר לביתו מתפילת שחרית עד ערב ימיו היה קורא העיתון על מנת להתפלל מיד על החולים הנזכרים שם, ועל טרגדיות וכו' היה בוכה מיד בדמעות שליש. [ולא היה מאריך בקריאה כלל רק הדברים הנצרכים בלבד].

רשום אצלי דאמר רבינו זיע"א בשב"ק נצבים (תשס"ה) אחר תפילת ותיקין בקריאתו לקהל מספר מהרי"ל לשבת אחרונה של השנה דכתוב בתקוני הזוהר דהערב רב קודם הגאולה ישתלטו ואם הם יענו וידחקו את עם ישראל תמהר הגאולה ואם יחיו אתם בשלום תאריך הגלות, ועל כן צריך להתפלל שהקב"ה יעבירם במהירות כמו שהעביר העולמות קודם בריאת העולם ושלא יספיקו במהירות זו לדחוק את עם ישראל בגזרות וצרות.

ובקידוש מזונות אמר על ההפטרה "שוש אשיש בה' ותגל נפשי" ממהר"ם בנעט זצ"ל שפירש דאף דאיתא בפ"ט דברכות דחייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה מכ"מ אין לאדם אחר לשמוח ברעתו, משא"כ בשמחה יש לאחרים ג"כ לשמוח בשמחתו, וזהו שוש אשיש גם לאחרים, אבל תגל נפשי כשהוא בצרה רק נפשי תגל, כשם שמברך על הטובה אבל לא שאחרים ג"כ ישמחו ויגילו בכך ודפח"ח. - בליל הושענא רבא לפני כמה שנים אחר שסיים בסוכת ביהכנ"ס קריאת חומש דברים כג' וחצי שעות קם בשמחה גדולה מאוד, ותפס בידי וביד אחר שקרא עמו יחד והחל לרקוד בשמחה גדולה מאוד בנגון האהוב עליו של סיום כב' רגעים, והרגשתי כי מי שלא ראה שמחה וריקוד זה של רבינו לא ראה שמחה וריקוד כזה מימיו.

- בירך בהו"ר לאחד שיהיה שנה בלא דאגות וביאר דזה כולל הכל.

- מדת הענוה נסכה אצל רבינו כל ימיו כלפי כל אחד ואחד שהיה במחיצתו או רק בדיבור עמו. הדיבור עמו היה תמיד בהרגשת ענוות חן מיוחדת כאיש אל רעהו, אף שהיה מורס מעל וידע כוחו הרס לפעול בתפילותיו ומעשיו בלי קץ, והעובדות רבות בזה, מ"מ עשה עצמו כאסקופה הנדרסת, והכל עשה בהצנע לכת עם ה' אלקיך ללא גינוני כבוד כלל.

- שאלתיו על מנהג החדש אצל פשוטי עם להפרד א' מחבירו בימי החול באמירת "יום טוב" והלא הוי זלזול בכבוד יו"ט, ואמר הרב דנכון שהוא זלזול, ואמר דהוא נזהר מאוד שלא לענות כך, ושאלתיו אם בעי להתריע על זה ואמר שכן. ואמר דהרי אותיות יו"ט הם בגימ' ע"ג כמנין הוי"ה דס"ג ועשר אותיותיה כמובא בשער הכוונות דף ע"ז ע"א (ד"ה אלה) ע"ש.

- כשהודיעוהו על בת שנחלתה במחלה נוראה בגיל י"ט אמר דג"כ בעוון ניבול פה של אחרים, בנות ישראל מתים כבחורי ישראל, ולכן כל אחד צריך לפשפש ולתקן בזה. - שאלתיו בגיל הגבורות (ליל י"ח טבת תשס"ח) אם קשה לו המקוה בשבת באשמורת הבוקר במים קרים והרכין בראשו ונענע לי שלא קשה לו כלל, ושאלתיו שוב אם מפני הקור הנורא בחורף טובל בשהייה לאט לאט והשיב בהרכנה שלא וכשראה שהנני משתומם מלהבין מיד אמר לי שזה בשבילו "עונג שבת" ונכנס ויוצא ללא שהיה כלל כי אם בעונג קבלת תוספת קדושת השבת כמובא בשעה"כ להאריז"ל. [ומצאתי כתוב בשם ספרי דבי רב פ' נשא עמ' ר"כ ידיד ה' נשמר גם מצינים פחים].

- בליל י"ג אדר א' תשס"ח בא רב א' עם חמשה תלמידים בחורי ישיבה ואמר להם הרב דברי חיזוק שהעיקר לשקוד על התורה וליזהר עד מאוד מדברים בטלים שזו סוד ההצלחה. והאריך עוד במה שחידש בכת"י על פ' תרומה תצוה שנה זו [נדפס בעת לדרוש על ימי השובבי"ם] יעו"ש באורך.

- שאלתיו לאחר החתונה אם לקנות פלאפון והשיב ח"ו בשום אופן וזה הרגל כסיגריות, ולא נותן מנוחה לא יום ולא לילה. ואמרתי כל הנוטל עיצה מן הזקנים אינו נכשל ובודאי רואים זקני הדור מה שלא רואים שאר בני"א.

אח"ז שוב בא לידי נסיון גדול להכריחני למכשיר זה ושאלתיו שוב בתחינה לרבינו להתירני בזה ושוב אסרני בכל תוקף בשום אופן וסתם ולא פירש. ואחר איזה ימים אמר לי דהמכשיר הזה רע לשמים ורע לבריות. וביקשתי שיסביר דבריו, והסביר רע לשמים דהאדם נהיה שפוט ועבד לפלאפון ולא להקב"ה, ועוד שמטריד בבתי כנסיות בתפלה וכו'. ורע לבריות באמצע שיחות בני אדם זה לזה אף עם מדברים עם אנשים גדולים פתאום מתקשר הפלאפון ומפסיקים דיבורם עם מי שלפניהם בלי שום כבוד

מנימלי לבני אדם. ודבר אמת מאיש אמת מפה קדוש יוצא ומעיד בזה לכלל ולפרט עד היום הזה.

- באיזה תקופה הבחין הרב שהוחלף השומר בפתח הישיבה ולא מגישים לו ארוחת צהריים כמו שהגישו לשומר הקודם, ואמר הרב לבחור מהישיבה המשמשו שידאג לכך שיתנו לו לאכול דאולי בוש מלבקש.

אחז"ל על הסימנים הנוראים דבעקבתא דמשיחא.... וסיימו "ואין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים", ופירשו המפרשים וכי בזמנים אחרים יש להשען ח"ו על אחרים אלא קמ"ל דבמצוות השי"ת אף שאינו רואה אחרים עושים ומהדרים ביראת ה', ואדרבה עוד מזלזלים וכו', אין לאדם להשען על אחרים אלא על אבינו שבשמים כפי שצווה בתורתו בתורה שבכתב ותורה שבע"פ. כזאת ראינו אצל רבנו שהיה זהיר בכל מצוה ומצוה ומנהגי ישראל ולא שת כלל לרפיון אחרים בהם [ולא למד את הלא לקיים מאחרים רק את הכן לקיים מצות ה', כפי שהוכיח ע"ז כמה פעמים].

עוד רבות יש באמתתחתי עובדות והנהגות ללמוד מרבינו זיע"א.

ואמרתי לסיים, מה זרעו בחיים ותורתו בחיים אף הוא בחיים וכמו שכתב בהספד שלו [הנדפס בספרו לנפש תדרשנו ח"ב] על גדולים וצדיקים שדברי תורתם דובבות בקבר שלומדים בהם, והם בחיים תמיד. ויה"ר שיזכו להוציא לאור כל תורתו שעדיין בכתובים ותמלא הארץ דעה את ה' בתורתו ויראתו.

וזכותו הגדול יגן עלינו ועל כל ישראל עד ביאת גואל צדק.

ויה"ר שנזכה ללמוד מדרכיו ולהיות עובדי השי"ת באמת, בימים ובלילות כל ימי חיינו. ונזכה לראותו בקרוב בתחית המתים בב"א.